

PAULO KOELJO

—
HENRI DRAMOND

Najviši dar

Prevela s portugalskog
Ana Kuzmanović

■ Laguna ■

Naslov originala

PAULO COELHO, freely adapts Henry Drummond's
THE SUPREME GIFT

Copyright © 1991 by Paulo Coelho

This edition was published by arrangements with
Sant Jordi Asociados Agencia Literaria S.L.U.,
Barcelona, Spain

www.santjordi-asociados.com

All Rights Reserved

<http://paulocoelhoblog.com>

Translation copyright © za srpsko izdanje 2024,
LAGUNA

*O Marija,
začela bez greha,
moli se za nas koji se u tebe uzdamo.*

Iokrenuvši se ženi, reče Simonu: Vidiš li ovu ženu? Uđoh ti u kuću, ni vode mi na noge nisi dao, a ona mi suzama obli noge, i kosom glave svoje obrisa. Cjeliva mi nisi dao; a ona, otkako uđe, ne presta cjelivati mi noge. Uljem nisi pomazao glavu moju, a ona mirisom pomaza mi noge. Zato ti kažem: Opraštaju joj se grijesi mnogi, jer je veliku ljubav imala; a kome se malo oprašta malu ljubav ima.

Luka 7, 44–47*

* Svi navodi iz Biblije dati su u prevodu komisije Svetog arhije-rejskog sinoda Srpske pravoslavne crkve, Sveto pismo, Jugoslovensko biblijsko društvo, Beograd, 1998.

 rajem prošlog veka, jedne hladne prolećne večeri, grupa muškaraca i žena iz različitih delova Engleske okupila se da sluša najpoznatijeg propovednika tog vremena. Nestrpljivo su iščekivali da čuju šta taj čovek ima da im kaže.

Ali nakon osam meseci lutanja po različitim zemljama zbog zamornog rada na pokrštavanju, propovednik se osećao prazno. Pogledao je maleni trg, isprobao nekoliko fraza i na kraju odustao. Duh sveti ga te večeri nije dotakao.

Tužan, ne znajući šta da radi, okrenuo se prema jednom mladom misionaru koji se nalazio među prisutnima. Mladić se nedugo pre toga

vratio iz Afrike, pa je možda imao nešto zanimljivo da kaže.

Stoga je zamolio da ga mladić zameni.

Ljudi okupljeni u tom vrtu u Kentu osetiše se blago razočarani.

Niko nije znao ko je mladi misionar. Zapravo, on i nije bio misionar. Odbio je da bude rukopoložen za sveštenika, jer nije bio siguran da je to njegovo istinsko prizvanje.

Tragajući za smislom života, u potrazi za samim sobom, proveo je dve godine u unutrašnjosti Afrike – nadahnut primerom ljudi koji slede ideale.

Publici u vrtu u Kentu zamena se nije dopala. Došli su čak do tamo zbog iskusnog, mudrog i slavnog propovednika, a sada su bili primorani da slušaju nekakvog mladića koji se još uvek – baš kao i oni – borio da pronađe sebe.

Ali Henri Dramond – tako se mladić zvao – naučio je ponešto.

Henri je od jednog od prisutnih pozajmio Bibliju i pročitao deo iz poslanice Svetog apostola Pavla Korinćanima:

Ako jezike čovječije i anđeoske govorim, a ljubavi nemam, onda sam kao zvonu koje ječi, ili kimval koji zveči.

I ako imam dar proroštva i znam sve tajne i sve znanje, i ako imam svu vjeru da i gore premještam, a ljubavi nemam, ništa sam.

I ako razdam sve imanje svoje, i ako predam tijelo svoje da se sažee, a ljubavi nemam, ništa mi ne koristi.

Ljubav dugo trpi, blagotvorna je, ljubav ne zavidi, ljubav se ne gordi, ne nadima se.

Ne čini što ne pristoji, ne traži svoje, ne razdražuje se, ne misli o zlu.

Ne raduje se nepravdi, a raduje se istini.

Sve snosi, sve vjeruje, svemu se nada, sve trpi.

Ljubav nikad ne prestaje, dok će proroštva nestati, jezici će zamuknuti, znanje će prestati.

Jer djelimično znamo, i djelimično prorokujemo.

A kada dođe savršeno, onda će prestati što je djelimično.

Kad bijah dijete, kao dijete govorah, kao dijete mišljah, kao dijete razmišljah; a kada sam postao čovjek, odbacio sam što je djetinjsko.

Jer sad vidimo kao u ogledalu, u zagonetki, a onda ćemo licem u lice; sad znam djelimično, a onda ću poznati kao što bih poznat.

A sad ostaje vjera, nada, ljubav, ovo troje; ali od njih najveća je ljubav.

Svi su slušali s poštovanjem, ali i dalje razočarani.

Većina je već znala za taj odlomak i dugo promišljala o njemu.

Mladić je mogao da odabere nešto originalnije, nešto uzbudljivije.

Kada je prestao da čita, Henri je zatvorio Bibliju, pogledao u nebo i počeo da govori:

Svi smo mi, u nekom trenutku, postavili isto pitanje koje postavljaju sva pokolenja:

Šta je ono najvažnije u našem postojanju?

Želimo da iskoristimo svoje vreme na najbolji mogući način, jer niko drugi ne može da živi

umesto nas. Stoga moramo znati kuda treba da usmerimo svoje napore, koji je to najviši cilj koji treba dosegnuti.

Navikli smo da slušamo kako je najvažnije blago duhovnog sveta Vera. Na toj jednostavnoj reči počivaju mnoga stoleća religije.

Da li Veru smatramo najvažnijom stvari na svetu? Međutim, ni najmanje nismo u pravu.

Ako smo nekada i poverovali u to, možemo prestati da verujemo.

Odlomak koji sam upravo pročitao vratio nas je na početak hrišćanstva. I, kao što smo čuli: „Sad ostaje vjera, nada, ljubav, ovo troje; ali od njih najveća je ljubav.“

Nije u pitanju površno mišljenje apostola Pavla, autora ovih redova. Na kraju krajeva, on je govorio o Veri samo nekoliko trenutaka ranije. Govorio je:

„Ako imam svu vjeru da i gore premještam, a ljubavi nemam, ništa sam.“

Pavle nije pobjegao od problema; naprotiv, uporedio je Veru sa Ljubavlju. I zaključio:

„[...] ali od njih najveća je ljubav.“

Mora da mu je bilo veoma teško da to kaže, na kraju krajeva, čovek obično preporučuje drugima ono u čemu je i sam dobar.

Ljubav nije bila jača strana apostola Pavla. Neki učenik s darom za posmatranje primetiće da je, kako je stario, apostol postajao tolerantniji, nežniji. Ali ruka koja je napisala „[...] ali od njih najveća je ljubav“, mnogo puta beše umrljana krvlju u mladosti.

Osim toga, ta Poslanica Korinćanima nije jedini dokument koji prikazuje Ljubav kao *summum bonum*, Najviši dar. Sva hrišćanska remek-dela se u tome slažu.

Petar kaže: „A prije svega imajte istrajnu ljubav među sobom; jer ljubav pokriva mnoštvo grijehova.“

A Jovan ide još dalje: „Bog je Ljubav.“

U drugom Pavlovom tekstu možemo pročitati: „Ljubav je punoća zakona.“

Zašto je Pavle to rekao? U ono vreme, ljudi su pokušavali da se domognu Raja ispunjavanjem Deset zapovesti – i još stotina drugih zapovesti koje su stvorili na osnovu Tablica zakona. Ispuniti zakon značilo je sve. Bilo je važnije čak i od života.

Zato je Hristos rekao: „Ja ću vam pokazati najjednostavniji način da se približite Ocu. Ako to budete naučili, moći ćete da uradite stotine drugih stvari, bez straha da ćete uvrediti Boga.“

Ljubav: Ako volite, ispunjavate zakon, čak i ako toga niste svesni.

Sami se možemo uveriti u to da ovaj savet funkcioniše.

Uzmimo bilo koju zapovest: „Ljubi Gospoda Boga svoga svim srcem svojim, svom dušom svojom, svim umom svojim i svom snagom svojom.“ Eto, dakle, Ljubavi.

„Ne uzimaj uzalud imena Gospoda Boga svoga.“

Usuđujemo li se da pričamo površno o nekome koga volimo?

„Sjećaj se dana odmora da ga svetkuješ.“

Zar nismo često puni žudnje, iščekujući dan kada ćemo se sresti sa onim koga volimo, kako bismo se posvetili Ljubavi? Dakle, ako volimo Boga, to isto treba da se desi.

Ljubav zahteva da se pokorimo svim zapovestima Božjim.

Kada čovek voli, nema potrebe zahtevati da poštuje svog oca i majku, ili da ne ubija. Za čoveka

koji voli svoje bližnje uvreda je zahtevati da ne krade – kako može da krade od nekoga koga voli? I bilo bi površno tražiti da ne svedoči lažno – jer on to nikada ne bi uradio, kao što bi mu bilo nemoguće da poželi osobu koju drugi voli.

Dakle, „Ljubav je ispunjenje zakona“.

Ljubav je pravilo koje obuhvata sva druga pravila.

Ljubav je zapovest koja opravdava sve druge zapovesti.

Ljubav je tajna života.

Pavle je to naučio i podario nam, u poslanici koju sada čitamo, najbolji i najvažniji opis *summum bonum*, Najvišeg dara.

 Pavle počinje s poređenjem Ljubavi s drugim stvarima koje su, u svoje vreme, bile ljudima veoma vredne.

Poredi je s rečitošću; plemenitim darom, sposobnim da dotakne srca i umove ljudi i podstakne ih na važne, svete poduhvate ili avanture koje prevazilaze granice.

Pavle se poziva na velike propovednike i kaže: „Ako jezike čovječije i anđeoske govorim, a ljubavi nemam, onda sam kao zvono koje ječi, ili kimval koji zveči.“

A svi mi znamo zbog čega. Često slušamo ono što su naizgled bile velike ideje o preobražaju sveta. Ali to su reči izgovorene bez emocija,

ispražnjene od Ljubavi, te stoga ne mogu da nas dotaknu, koliko god logično i pametno delovale.

Pavle poredi Ljubav sa Proroštvom. Poredi je sa Tajnama. Poredi je sa Verom. Poredi je s Milosrđem.

Zašto je Ljubav važnija od Vere?

Zato što je Vera samo put koji nas vodi ka većoj Ljubavi.

Zašto je Ljubav važnija od Milosrđa?

Zato što je Milosrđe samo jedna od projava Ljubavi. A celina je uvek važnija od delova. Osim toga, Milosrđe je takođe samo put, jedan od mnogih puteva koje Ljubav koristi da bi sjedinila čoveka sa njegovim bližnjim.

I kao što svi mi znamo, postoji i mrvica Milosrđa bez Ljubavi. Veoma je lako baciti novčić siromahu na ulici. Uglavnom je lakše to uraditi nego ne uraditi.

Prestanemo da se osećamo krivim zbog surovog prizora bede.

Kakvo ogromno olakšanje zbog samo jednog novčića! Za nas je jeftino i rešava prosjakov problem.

Međutim, da zaista volimo tog sirotog čoveka, uradili bismo za njega mnogo više.

Ili ne bismo uradili ništa. Ne bismo dali novčić i – možda bi – naša krivica zbog te bede mogla da probudi istinsku Ljubav.

Pavle zatim poredi Ljubav sa žrtvom i mučeništvom. A ja preklinjem one koji žele da jednoga dana urade nešto dobro za čovečanstvo: nikada nemojte zaboraviti da čak i ako vaša tela budu spaljena u ime Gospodnje, ako ne budete imali Ljubavi, ništa vam ne vredi. Ništa!

Ne možete dati ništa važnije od odraza Ljubavi u svojim životima. To je pravi istinski jezik koji nam omogućava da govorimo kineski ili indijske dijalekte. Ako jednoga dana budete otišli u te krajeve, tiha rečitost Ljubavi učiniće da vas svi razumeju.

Poruka Vere jednog čoveka nalazi se u načinu na koji živi, a ne u rečima koje izgovara.

Nedavno sam bio u srcu Afrike, blizu Velikih jezera. Tamo sam stupio u kontakt s muškarcima i ženama koji su se s nežnošću sećali jedinog belog čoveka kojeg su upoznali: Dejvida Livingstona. I dok sam sledio njegove korake po Crnom kontinentu, lica ljudi bi se ozarila dok su mi pričali o doktoru koji je prošao tuda tri godine ranije. Oni

nisu mogli da razumeju šta je Livingston govorio, ali osećali su Ljubav prisutnu u njegovom srcu.

Nosite istu tu Ljubav u sebi i sav vaš životni trud biće u potpunosti opravdan.

Kada budete govorili o Bogu i duhovnom svetu, nećete moći da posedujete ništa rečitije od toga. Ništa ne vredi prenositi priče o čudima, svedočanstva Vere, lepe molitve. Ako budete imali sve to, a zaboravite na Ljubav, sav taj trud biće uzaludan.

Jer, možete sve zadobiti, možete biti spremni na svaku žrtvu.

Ali ako predate svoja tela da se spale, a Ljubavi nemate, to ništa neće značiti ni vama, ni Bogu.

 Nakon što je uporedio ljubav sa svime što smo već naveli, Pavle – u tri kratka stiha – vrši neobičnu analizu onoga što taj Najviši dar predstavlja.

On nam kaže da se Ljubav sastoji od mnogo toga drugog.

Kao svetlost. Naučili smo u školi da ako uzmemo prizmu i pustimo da kroz nju prođe zrak svetlosti, taj će se zrak razložiti na sedam boja.

Boje duge.

Pavle, dakle, uzima Ljubav i propušta je kroz prizmu svoje osećajnosti, deleći je na sastavne elemente.

On nam pokazuje dugu Ljubavi, kao što nam prizma kroz koju prođe sunčev zrak pokazuje dugu svetlosti.

A koji su to elementi? To su vrline o kojima svakodnevno slušamo i koje možemo praktikovati u svakom trenutku svog života.

Te malene stvari, te jednostavne vrline, čine Najviši dar.

Ljubav sadrži devet sastojaka:
Strpljenje: „Ljubav dugo trpi“;
Dobrota: „blagotvorna je“;
Velikodušnost: „ljubav ne zavidi“;
Skrusjenost: „ljubav se ne gordi, ne nadima se“;
Osetljivost: „ne čini što ne pristoji“;
Posvećenost: „ne traži svoje“;
Trpeljivost: „ne razdražuje se“;
Nevinost: „ne misli o zlu“;
Iskrenost: „ne raduje se nepravdi a raduje se istini“ .
Strpljenje. Dobrota. Velikodušnost. Skrusjenost. Osetljivost. Posvećenost. Trpeljivost. Nevinost. Iskrenost. To je ono što čini Najviši dar, što se nalazi u duši čoveka koji želi da bude prisutan u svetu i blizu Boga.

Svi su ti darovi povezani s nama, s našim svakodnevnim životom, s današnjim i sutrašnjim danom, s večnošću.

Uvek se mnogo govori o Ljubavi prema Bogu.

Ali Hristos nam govori o Ljubavi prema čoveku.

Mi tražimo mir na Nebu.

Hristos traži mir na Zemlji.

Čovekova potraga za odgovorom na osnovno pitanje – „čemu treba da posvetim svoj život?“ – nije nešto strano ili nametnuto.

Prisutna je u svim civilizacijama, čak i ako one nisu međusobno povezane. Jer rođena je zajedno s čovekom i odražava dah Večnog duha u ovom svetu.

I Najviši dar odražava taj dah. To nije dar samo po sebi, već zbir različitih svakodnevnih stavova i reči.

Ljubav je **strpljenje**.
U pitanju je uobičajeno ponašanje
Ljubavi, da mirno, bez žurbe čeka, zna-
jući da će u odgovarajućem trenutku
moći da se obznani.

Ljubav je spremna da obavi svoj zadatak u pra-
vom trenutku, ali iščekuje mirno i pitomo.

Ljubav je strpljiva. Sve podnosi. Svemu veruje.
Sve čeka.

Jer Ljubav je u stanju da razume.

 obrota. Aktivna ljubav.

Jeste li primetili da je Hristos iskoristio dobar deo svog vremena provedenog u svetu da bude dobar prema drugima, čineći ljude srećnima?

Iskoristio je veliki deo od ono malo vremena što je proveo na Zemlji da usreći svoje savremenike.

Trudite se da mislite o tome i primetićete da, mada je imao mnogo toga da obavi, Hristos nije zaboravio da bude dobar prema bližnjima.

Samo je jedna stvar važnija od sreće: svetost. Mada nam ona nije dohvatljiva, činiti druge srećnim jeste. Bog nam je to dao i skoro ništa nas ne košta.